

Magdalena Błaszak

Kulturowy obraz Macedonii na przykładzie języka młodzieży macedońskiej

Kultura stanowi ważny element w życiu człowieka. Jest terminem wieloznacznym ze względu na fakt, iż może być różnie interpretowana przez przedstawicieli poszczególnych dziedzin nauki, a przy jej definiowaniu należy uwzględnić wiele płaszczyzn zjawisk kulturowych. Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie stanu kultury wypowiedzi w języku młodych Macedończyków, ukazanie przestrzegania przez nich normy języka literackiego, która jak wiadomo jest częścią kultury wypowiedzi. Język jest bowiem zasadniczym składnikiem i tworem kultury, ponieważ dzięki niemu jest ona przekazywana i utrwalana na danym obszarze. Stanowi on fundament każdej kultury, z drugiej strony każda kultura przez swoje tendencje, proponowany system wartości, aktualne mody mocno wpływa na język¹.

Język macedoński należy do grupy języków południowosłowiańskich. Posługują się nim głównie mieszkańcy Macedonii Północnej, ale używany jest także przez emigrantów w Australii, Kanadzie czy Stanach Zjednoczonych. Ponieważ w Macedonii obecne są także mniejszości narodowe, można tu spotkać użytkowników innych języków, zarówno słowiańskich jak i niesłowiańskich. Obecnie język macedoński jest językiem urzędowym Republiki Macedonii Północnej, pozostając w koegzystencji na znacznych obszarach swojego terytorium z językami albańskim, romskim, arumuńskim, greckim, serbskim i tureckim.

Standardowy język macedoński do lat 90. XX w. uważany był za najmłodszy z języków słowiańskich. Status języka literackiego i oficjalnego języka Republiki Macedonii uzyskał 2 VIII 1944 r. Miało to miejsce na posiedzeniu ACHOM². Jako podstawę języka literackiego wybrano zachodnie części dialektów centralnych³. Dnia 3 V 1945 r. przyjęto macedońską wersję cyrylicy, w której ustalono zasadę oddania poszczególnych fonemów przy pomocy jednej litery, kodyfikując pisownię

¹ K. Ożóg, *Zmiany we współczesnym języku polskim i ich kulturowe uwarunkowania*, „Język a Kultura” 2008, t. 20, s. 59.

² АСНОМ – Антифашистичко собрание на народното ослободување на Македонија – Antyfaszystowska Rada Wyzwolenia Narodowego Macedonii – pierwszy rząd macedoński.

³ Por. M. Kawka, P. Planeta, *Dyskursy o Macedonii*, Kraków 2013, s. 24.

o charakterze fonetycznym. Ze względu na fakt, iż język macedoński należy do tzw. ligi bałkańskiej, oprócz cech wspólnych innym językom słowiańskim, posiada cechy gramatyczne i leksykalne języków należących do wspomnianej ligi – języka bułgarskiego, albańskiego, rumuńskiego, południowo-wschodnich dialektów języka serbskiego i greckiego. Po rozpadzie Jugosławii Macedończycy zaczęli wprowadzać zmiany w polityce językowej kraju, dążąc do eliminacji licznych serbizmów obecnych w języku. W 1998 r. uchwalono *ustawę o używaniu języka macedońskiego* (*Законом за примена на македонскиот јазик*), w której jest mowa o powołaniu Rady Języka Macedońskiego (*Совет за македонски јазик*)⁴. Ustawa ta stanowi polityczną deklarację podkreślającą znaczenie języka macedońskiego jako języka większości w państwie, w jego życiu społecznym oraz kulturalnym⁵. Jednym z głównych zadań Rady Języka Macedońskiego była aktualizacja ortografii – głównie w związku z pojawieniem się nowej terminologii w informatyce, medycynie czy technologii. Uwzględniono zapis nowych wyrazów, stosowania wielkiej litery czy też poprawnego użycia przyjętych do języka licznych skrótów. Rada Języka Macedońskiego ukazała także swoje stanowisko względem zapożyczeń z innych języków. Nie jest im przeciwna, ostrzega jednak przed niekontrolowanym przyjmowaniem do języka wszystkich wyrazów. Ustanowiono dwie podstawowe zasady wprowadzania zapożyczeń do języka macedońskiego. Główna z nich mówi o pierwszeństwie rodzimego wyrazu nad zapożyczonym, druga natomiast o postrzeganiu internacjonalizmów jako jednej z możliwości wzbogacania zasobu leksykalnego języka i ich adaptacji, głównie w sytuacji, kiedy nie istnieją w nim odpowiednie środki leksykalne do wyrażania określonego znaczenia⁶. Wyrazy obcego pochodzenia nie mogą wyeliminować rodzimych pojęć występujących w języku. Obecność internacjonalizmów jest widoczna w różnych dziedzinach wiedzy, głównie w obrębie terminologii technicznej, ekonomicznej, sportowej czy naukowej. Spowodowane jest to stale rozwijającą się potrzebą komunikacji, zwłaszcza wśród osób młodych. Język młodzieży jest specyficzny i podlega ciągłym zmianom. Wyróżnia on młodych ludzi podobnie jak ich styl ubierania się czy prezentowanie własnych poglądów. Stanowi ich wizytówkę, chociaż czasami może być niezrozumiały czy wulgarny. Slang młodzieżowy charakteryzuje duża zmienność czasowa. Każde kolejne pokolenie używa specyficznych dla siebie określeń, które mogą z czasem zmieniać znaczenie czy też być zastępowane innymi. Język, którym posługuje się współczesna młodzież, jest wyrazem

⁴ Wzorcem dla Rady Języka Macedońskiego była powołana w 1996 r. uchwałą Prezydium Polskiej Akademii Nauk Rada Języka Polskiego, działająca na początku jako Komitet przy Prezydium PAN.

⁵ Por. W. Lubaś, *Polityka językowa*, Opole 2009, s. 404.

⁶ Г. Хавранек, *Неколку забелешки околу појавата на интернационализмите во македонскиот јазик и во други словенски јазици*, [w:] *XXII научна дискусија на Семинарот за македонски јазик, литература и култура*, Скопје 1996, s. 124-125.

ich postawy wobec rzeczywistości, którą mogą opisywać albo w sposób żartobliwy, albo ironiczny, czy też wyrażać negację w stosunku do niej. Młodzi ludzie poprzez język i wyrażenia, których używają podkreślają swoją indywidualność i luźne podejście do życia. Język, którym się posługują, jest pełen zapożyczeń – głównie z angielskiego czy skrótowców, co jest wynikiem globalizacji i uniwersalizacji kultury. Pod względem gramatycznym jest pełen błędów widocznych na poziomie fleksyjnym i składniowym. Porozumiewając się poprzez wiadomości tekstowe wysyłane z telefonu czy też zamieszczane na portalach społecznościowych nie dbają oni o poprawność pisowni. Gwarę młodzieżową charakteryzuje żywołość, tajność i kreatywność, jakiej nie ma chyba żadna z innych grup społecznych. Użytkownicy tej odmiany starają się stworzyć język niezrozumiały dla osób postronnych – przede wszystkim dla rodziców czy nauczycieli. Moda na luz ujawnia się głównie przez stosowanie licznych wulgaryzmów oraz języka przeładowanego emocjami. Slang młodzieżowy wyrasta bezpośrednio z odmiany potocznej języka zwanej także stylem kolokwialnym.

Zgodnie z definicją zawartą w Słowniku Języka Polskiego kolokwializm to *wyraz lub wyrażenie niedbałe, używane w języku potocznym*. Analogicznie definiowany jest w języku macedońskim: *колоквијализмите се зборови што можеме да ги сретнеме во секојдневниот слободен разговор, во неофицијалниот јазик на средината, во говорот на поединици но и во пишаниот јазик, дури и во строги текстови и во уметничката литература*⁷. Przez długi okres czasu lingwiści traktowali kolokwializmy występujące w języku jako niebezpieczeństwo względem języka literackiego, były przykładem nieznamomości normy i braku wychowania. Jednak po przeprowadzeniu badań zmienił się ich stosunek do tego zjawiska językowego. Wielu językoznawców zajmowało i zajmuje się opisem słownictwa kolokwialnego i stwierdzono, że występuje ono w każdym języku, nie można wyobrazić sobie jak wyglądałaby mowa bez obecności takich wyrażen. Pojawił się nawet termin „język kolokwialny” używany wymiennie z „językiem potocznym” czy „polszczyzną mówioną”. Także w języku macedońskim spotykamy się z pojęciem „mowy potocznej” – „просторечие”, która dawniej była elementem języka niedopuszczalnym do użycia w oficjalnych czy nawet nieoficjalnych kontaktach osób wykształconych. Zazwyczaj był to język używany przez osoby z tzw. marginesu społecznego. Była to mowa zawierająca liczne wulgaryzmy, słowa obraźliwe, przekleństwa. Ponieważ język macedoński jest najmłodszym skodyfikowanym językiem słowiańskim i stale się rozwija, ciągle są badane jego elementy. Lingwiści skupiają się zarówno na gramatyce, słowotwórstwie, ale wieloaspektowo bada się także leksykę języka macedońskiego. Analizowane są liczne zapożyczenia, które poprzez proces globalizacji przenikają

⁷ E. Јованова-Грујовска, *Валоризација на колоквијализмите во македонската јазична средина*, Скопје 2002, s. 77.

do niego – chodzi głównie o anglicyzmy, turczyzmy i internacjonalizmy oraz socjolingwistyczne przyczyny ich pojawienia się w mowie macedońskiej.

Dużym zainteresowaniem cieszy się także leksyka kolokwialna używana przez Macedończyków. Badania nad nią prowadzą nie tylko rodowici użytkownicy tego języka, ale także polscy lingwiści, tacy jak: Urban, Solecka, Kuryło i Lubaś, którzy przeprowadzili badania w konfrontacji do języka polskiego. W rezultacie ich badań możemy znaleźć publikacje na temat wartościowania w komunikacji, wulgaryzmów w języku macedońskim, a także kwalifikacji kolokwializmów w *Słowniku Języka Macedońskiego*. Dzięki ich analizom wiadomo, iż należy prowadzić badania nad specyficzną normą potocznego języka macedońskiego oraz że poszczególne jednostki leksykalne powinny być uwzględnione w *Słowniku* wraz z informacją na temat częstotliwości ich użycia. Amerykańscy naukowcy badają język macedoński w aspekcie socjolingwistycznym, porównują macedoński i bułgarski system językowy, badają podstawy dialektalne oraz kontakty językowe w kontekście historycznym.

Materiał do badań współczesnego języka młodzieży macedońskiej został wyekscerpowany z monografii Eleny Jovanovej-Grujovskiej *Валоризација на колoквијализмите на македонската јазична средина*, w której autorka stosując różne techniki typu ankiety, wywiady i pytania analizowała sposób wyrażania się Macedończyków. Dla mnie najważniejszym elementem badań przeprowadzonych przez wspomnianą badaczkę jest analiza czynników użycia kolokwializmów przez młodzież macedońską i na tym skupię się w dalszej części artykułu.

Kolokwializmy używane przez młodzież macedońską możemy podzielić na grupy, w zależności od tego jaką są częścią mowy. Rzeczowniki używane przez badaną grupę społeczną możemy podzielić na:

- 1) niemotywowane, które występują w języku standardowym i kolokwialnym w swoim podstawowym znaczeniu, np:

Руба – w języku literackim oznacza grupę kręgowców żyjących w wodzie, oddychających skrzelami itd., natomiast w języku kolokwialnym przyjmuje ona znaczenie ładnej i zgrabnej dziewczyny;

Аеродром – podstawowym znaczeniem tego rzeczownika jest obszar, na którym startują i lądują statki powietrzne, natomiast w użyciu potocznym wyraz ten używany jest do określenia łysego człowieka;

- 2) motywowane, które mogą być utworzone od innych rzeczowników za pomocą sufiksów:

-*ија* (*слободија* – ekspresyjna forma oznaczająca dużą swobodę);

-*лија* (*факултетлија* – pojęcie oznaczające osobę, która ukończyła studia wyższe);

-*арија* (*студентарија* – forma ekspresywna, a także pojęcie, oznaczające grupę studentów);

-*ија* (*сеирџија* – osoba, która ogląda *сеир*);

- џичка* (*атериџика* – kobieta, która okazuje komuś dobrą wolę);
- ина* (*кремчина* – pogardliwie o bogaczu);
- ушка* (*бетрушка* – osoba naiwna, niestabilna emocjonalnie);
- ара* (*слаткара* – miejsce sprzedaży lodów);
- аи* (*дизелаи* – człowiek bogaty);
- ка* (*монтка* – rodzaj kurtki);
- ец* (*унпрофорец* – żołnierz wojsk międzynarodowych);
- арош* (*женкарош* – żonkoś, mężczyzna, który często zmienia kobiety);
- ар* (*топлинкар, панучар* – pantoflarz, posłuszny mężczyzna);
- лак* (*ортаклак* – partnerstwo);
- иште* (*двориште* – przestrzeń wokół domu).

Ze względu na to, że język kolokwialny wyróżnia się wysokim stopniem emocjonalności, charakterystyczne też są dla niego sufiksy deminutywno-hipokorystyczne i augmentatywno-pejoratywne, do których w języku macedońskim możemy zaliczyć:

- ка* – (*тревка* – trawka, rodzaj narkotyku);
- ичка* – (*рибичка* – rybka, mała ryba lub ładna dziewczyna);
- ик* (*миниќ* – miniówka, krótka spódniczka);
- ица* (*женскица* – ładna dziewczyna);
- е* (*моне* – głupi człowiek);
- ле* (*бруле* – student pierwszego roku, pierwszak);
- че* (*рскавче* – ładny chłopak);
- иште* (*педериште* – homoseksualista, pedał);
- ко* (*нешко* – homoseksualista);
- чо* (*клапчо* – głupi, niewychowany mężczyzna);
- уш* (*лигуш* – homoseksualista).

Rzeczowniki utworzone od przymiotników za pomocą sufiksów:

- отија* (*лошотија* – zły człowiek);
- ача* (*глупача* – głupia kobieta);
- ало* (*дртало* – stary człowiek).

Rzeczowniki utworzone od czasowników za pomocą sufiksów:

- ач* (*фарбач* – kłamca, człowiek ubarwiający rzeczywistość);
- (*л*)*ица* (*бубалица* – student uczący się na pamięć, bez zainteresowania);
- еж* (*давеж* – człowiek nudny);
- атор* (*гњаватор* – nudny człowiek, ciężki profesor).

Powyższe sufiksy używa się, gdy chcemy podkreślić – zazwyczaj negatywną charakterystykę opisywanej osoby. W ostatnim czasie pojawiły się w języku macedońskim nowe sufiksy, najczęściej używane w żargonie, do których zaliczyć można:

- ензи* (*кркензи* – jedzenie);
- антус* (*лапантус* – jedzenie);
- акис* (*тупакис* – głupi).

Rzeczowniki złożone nie pojawiają się często w mowie młodzieży macedońskiej. Można je spotkać gdy nieważna jest ekonomia języka lub w żargonie, w sytuacji gdy mówiący chce coś podkreślić. Możemy tutaj przywołać przykład *вундеркинд* – dla określenia studenta, który poświęca wiele czasu na naukę, *двоцевка* osoba biseksualna, *интернет* – człowiek bardzo dobrze poinformowany o wszystkim.

Innymi częściami mowy, które tworzą kolokwialną leksykę, lecz już w mniejszym stopniu, są na przykład czasowniki takie jak:

мрза – *Маја мрза по мене;*

муабетисува – *Дедо ми цел ден муабетисува, со кого ќе стигне;*

кркне – *Пази да не ме кркне некој на улица.*

Przymiotniki:

бекарски – *Ми се заарни бекарскиот живот;*

новопечен – *Има сега многу новопечени богаташи.*

Przysłówki:

цабе – *И да знаеш, цабе се мачиш;*

ептен – *Што е ова ептен се занесува.*

Stosunkowo niewielka jest liczba spójników czy partykuł używanych w języku potocznym, możemy do nich zaliczyć:

али – *Ќе дојдеш, али внатре не ма да влезеш;*

чим – *Чим дојдоа Маре и Маја, сè стана полесно, јао* – *Јао, што е ова.*

Oprócz analizy kolokwializmów pod względem morfologicznym, warto też zastanowić się nad ich etymologią. W języku kolokwialnym występuje bowiem wiele zapożyczeń Najliczniej reprezentowaną grupą są serbizmy. Możemy tutaj wymieni takie pojęcia jak: *ствар* – *предмет*, *цепидлака* – *ситничар*, *сукња* – *здолниште*, *новчаник* – *паричник*. Kolejną grupę stanowią turczyzmy, których duża część została zarchiwizowana w języku, a reaktywowana weszła w zasób słownictwa kolokwialnego. Możemy tutaj przywołać takie przykłady jak: *раја* – *народ*, *атер* – *чест*, *џам* – *стакло*, *уќимат* – *полициска станица*.

Zasób słownictwa o charakterze kolokwialnym pozwala osobom wypowiadającym się na dokonanie wyboru odpowiedniego do sytuacji pojęcia. Możemy tutaj przywołać przykład synonimów *зезаницја*, *зафрканција* oraz *заебаницја*, których, mimo iż oznaczają to samo – czyli żart – używa się w różnych sytuacjach:

заебаницја – jest najbardziej wulgarnym wyrażeniem, dlatego niewiele osób ośmiela się go używać;

зафрканција – ten wyraz jest używany przez osoby, które bardzo dobrze się znają. W szerszym, mniej znanym gronie użycie go oznacza brak wychowania osoby mówiącej;

зезаницја – wyrażenie to może być używane zawsze, w każdej nieoficjalnej sytuacji, bez obawy, że można obrazić osobę, z którą się rozmawia.

Poniżej przytoczę jeszcze przykłady najczęściej używanych kolokwializmów przez młodzież macedońską, grupując je tematycznie:

określenie mężczyzny / chłopaka – *џомба, фраер, шизик, гуштер, дечко, тин, мушкарац*;

określenie kobiety / dziewczyny – *тинка, женска, риба, коза, мома, цура, кукла*;

typu pozdrowień – *тхе енд, конеи, аста ла виста, чао*;

słowa obraźliwe – *вошкар, педер, дегенерик, дебил, манјак*;

określenia kłamcy – *шиминкер, фарбач, Циган, преварант*;

określenia pracowitego studenta – *бубалица, фантом, генијалец, ренген, штекер*;

określenia osoby głupiej – *сајла, простак, неандерталец, шмокло, токмак, дебил*;

określenia części ciała – głowa – *тиква, црпка, лејка*, twarz – *фаца, муцка, сурат*; określenie kobiecych piersi – *амортизери, силикати, силикони, цистерни*;

określenia przystojnego chłopaka – *бомбонче, тинче, маче*;

określenia ładnej dziewczyny – *авион, мазда, порше, бомбона, кукла*;

określenia brzydkiej dziewczyny – *ружна, кобила, квачка, акреп, гроб*;

określenia chudego człowieka – *костур, игла, даска, шагета, молив*;

określenia grubego człowieka – *меча, крава, шифоњер, тенк, прасица*;

określenia bogatego kochanka – *спонзор, донатор, руководилица*;

określenia posłusznego męża – *панучар, кломпар, потрчко, шутрак, топлинкар, влечкар*;

określenia członków rodziny – tata – *деди, чале, стари, фадер*;

określenia członków rodziny – mama – *стара, мадер, кева*;

określenia osób pijących alkohol – *алкохолик, љуљка, мортус, летва, пијандура, локаш, цуцкач*.

Każdy język jest tworem żywym, trudno określić w jakim kierunku będzie się rozwijał. Bezpośredni wpływ na jego ewolucję mają warunki pozajęzykowe, socjalne, geograficzne, polityczne czy ekonomiczne. Rozwój technologii powoduje zwiększanie się liczby anglicyzmów w innych językach, co widoczne jest także w mowie młodzieży macedońskiej. Przyjmowanie słów zapożyczonych jest zrozumiałe w przypadku braku wyrazu rodzimego np. *хардвер, хакер, хеви-метал, сингл*, ale istnieje wiele leksemów, które eliminują macedońskie terminy, jak np. *кеи – пари, прес-конференција – конференција за печат, ивент – настан, лажкнува – му се допаѓа, океј – добро, стејц – сцена, лузер – губитник, грил – скара, фаст фуд – брза храна, офреши – освежи, кастинг – избор*. Zapożyczenia z języka angielskiego widoczne są często w wiadomościach SMS lub w komunikacji internetowej młodych Macedończyków. Oprócz wyżej wspomnianych

leksemów, warto przytoczyć skróty przejęte z języka angielskiego, spotykane także w języku polskim, takie jak np.:

LOL – *Laughing out loud* – *гласно смеење*;

2NITE – *Tonight* – *вечер*;

B4 – *Before* – *претходно*;

LUV U – *Love You* – *Те сакам*;

QL – *Cool* – *добро*;

Thx – *Thanks* – *фала*⁸.

W swoich wiadomościach nastolatki stosują także skróty wyrazów pochodzenia rodzimego, np.:

позз – *поздрав*;

здр – *здраво*;

бац – *бакнежи*;

ајт – *ајде*;

2ка – *двојка*;

моб – *мобилен*;

дсд – *досадно*;

нз – *не знам*;

кс – *како си?*;

сп – *што правиш?*

Rażącym naruszeniem normy języka macedońskiego jest brak odpowiedniej transkrypcji typowo macedońskich spółgłosek – *ќ, ѓ, ч, ж, ш, њ, љ, џ*. W najnowszym *Słowniku Ortograficznym Języka Macedońskiego* największy nacisk położono na transkrypcję i transliterację nazw obcych – w stosunku do poprzedniego wydania uzupełniono dane dotyczące dziesięciu kolejnych języków, takich jak np. arabski, duński, japoński, węgierski czy holenderski. Nie powinno zatem dochodzić do sytuacji błędnego zapisu macedońskich leksemów, głównie w wiadomościach SMS – kiedy nie ma możliwości używania cyrylicy – ale bardzo często takie błędy się pojawiają. Korzystając z najprostszych rozwiązań zapisuje się *ќ, ѓ* odpowiednio jako *k* i *g*, zamiast zgodnie z regułą zastosować połączenie *kj, gj*. Macedońscy lingwiści w różny sposób starają się uświadamiać użytkownikom tego języka, jak ważne jest dbanie o jego poprawność i przestrzeganie normy literackiej. Jovan Kostov, językoznawca i wykładowca na Sorbonie, udowodnił, że portal społecznościowy może służyć nie tylko do komunikacji interpersonalnej czy do udostępniania produktów reklamowych w konkursach i stworzył na Facebooku stronę *Puzder pravam... od makedonskiot jazik!*, która ma na celu popularyzację języka macedońskiego oraz ochronę poprawności w jego korzystaniu. Posty na niej zamieszczane, nie tylko przez jej twórcę, ale przez członków tej grupy, zwracają uwagę na wszelkie błędy językowe zamieszczane np. w prasie czy na

⁸ C. Груевска-Маџоска, *Социолингвистички огледи*, Скопје 2010, s. 28.

stronach internetowych. Grupa ta pomaga także w rozwiązywaniu dylematów związanych z poprawnym stosowaniem normy językowej.

Młodzież jest znaczącym czynnikiem intelektualnym w każdym społeczeństwie. Jej wypowiedzi zawierają zarówno elementy języka literackiego, jak też mowę potoczną. Jest ona głęboko zakorzeniona w codziennej komunikacji. Czynniki, które mogą ograniczać używanie kolokwializmów są np. wiek rozmówcy, wykształcenie, czy miejsce i cel komunikacji. W języku macedońskim istnieje dużo kolokwializmów. O ważności tego typu leksyki świadczy też fakt, że w Słowniku Języka Macedońskiego można znaleźć wiele wyrazów używanych w mowie potocznej. Badana grupa społeczna zawsze miała, ma i będzie miała swój specyficzny język, którym pragnie wyrażać siebie i definiować otaczający świat, do którego chce w jakimś stopniu się dopasować. Ważne jest żeby jednak nie zatraciła się w skrótach językowych, zapożyczeniach i wulgaryzmach i potrafiła posługiwać się językiem ojczystym, wyrafinowanym słownictwem świadczącym o poziomie człowieka.

Abstract

Magdalena Błaszak

A cultural picture of Macedonia on the example of the Macedonian teenagers

The subject of the article is the state of cultural expression in everyday communication of Macedonian youth. Language is the basis of every culture, and every culture influence language. The author of the text presents what kind of vocabulary is used by teenagers in Macedonia and notes whether the norm of modern Macedonian language is observed by them. It focuses mainly on colloquial vocabulary, internationalisms and abbreviations used by them in everyday statements, which contain both elements of literary language as well as colloquial language. It is deeply rooted in everyday communication.

Keywords: colloquial vocabulary, internationalisms, language

References

- Gruevska-Madžoska, S., *Sociolingvistički ogledi*, Skopje 2010.
- Havranek, G., *Nekolku zabeleški okolu pojavata na internacionalizmite vo makedonskiot jazik i vo drugi slovenski jazici*, [in:] *XXII naučna diskusija na Seminarot za makedonski jazik, literatura i kultura*, Skopje 1996.
- Jovanova-Grujovska, E., *Valorizacija na kolokvijalizmite vo makedonskata jazična sredina*, Skopje 2002.
- Kawka, M., Płaneta, P., *Dyskursy o Macedonii*, Kraków 2013.
- Lubaś, W., *Polityka językowa*, Opole 2009.
- Ożóg, K., *Zmiany we współczesnym języku polskim i ich kulturowe uwarunkowania*, „Język a Kultura” 2008, vol. 20.

Magdalena Błaszak – dr językoznawstwa, adiunkt w Zakładzie Badań Kontrastywnych i Glottodydaktyki w Instytucie Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Śląskiego.
ORCID: 0000-0002-1635-3471